

หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕

๑. เหตุผลความจำเป็นในการช่วยเหลือ

ตั้งแต่กรมอุตุนิยมวิทยาได้ประกาศเข้าสู่ฤดูฝน วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จนถึงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ (ซึ่งกรมอุตุนิยมวิทยาได้ประกาศเข้าสู่ฤดูหนาว) ได้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมาก ประกอบกับมีการระบายน้ำจากเขื่อนลงแม่น้ำสายหลัก และลำน้ำสาขา ส่งผลให้เกิดอุทกภัย น้ำท่วมฉับพลัน น้ำไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง และน้ำท่วมขัง ซึ่งภัยพิบัติดังกล่าว ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน ที่อยู่อาศัย พื้นที่การเกษตร และสิ่งสาธารณประโยชน์ ได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก และเป็นบริเวณกว้าง ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังบริเวณที่อยู่อาศัยของประชาชนทั้งในกรุงเทพมหานคร และจังหวัด ๖๖ จังหวัด ดังนี้

(๑) ภาคเหนือ จำนวน ๑๕ จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน พะเยา พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย และอุตรดิตถ์

(๒) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๑๕ จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุบลราชธานี

(๓) ภาคกลาง จำนวน ๑๘ จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชัยนาท นครปฐม นครสวรรค์ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง อุทัยธานี

(๔) ภาคตะวันออก จำนวน ๘ จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว

(๕) ภาคใต้ จำนวน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ภูเก็ต ระนอง สตูล สุราษฎร์ธานี ชุมพร พังงา

ในการสำรวจเบื้องต้น มีประชาชนได้รับผลกระทบ จำนวน ๑,๐๔๖,๔๖๐ ครัวเรือน ขณะนี้ ยังคงมีสถานการณ์ในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม อุบลราชธานี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม โดยมีครัวเรือนที่ได้รับความเสียหายอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งอยู่ระหว่างการเร่งสำรวจจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือ เยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติที่เกิดขึ้นดังกล่าว กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงได้จัดทำ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ โดยขอรับการสนับสนุนจากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพื่อแก้ไขหรือเยียวยาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบอุทกภัยดังกล่าวข้างต้น และดำเนินการจ่ายเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในพื้นที่ที่มีการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยและหรือประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในกรอบครัวเรือน จำนวน ๑,๐๔๖,๔๖๐ ครัวเรือน ภายในกรอบวงเงิน ๖,๒๕๘,๕๔๐,๐๐๐ บาท (หกพันสองร้อยห้าสิบล้านห้าแสนสี่หมื่นบาทถ้วน)

๒. หลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ดังนี้

- ๒.๑ เป็นกรณีอุทกภัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ ทั้งกรณีน้ำท่วมโดยฉับพลัน น้ำไหลหลาก น้ำล้นตลิ่ง รวมถึงการระบายน้ำจนส่งผลกระทบต่อทำให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้
- ๒.๒ เป็นที่อยู่อาศัยที่ประสบอุทกภัย ตามข้อ ๒.๑ และได้รับผลกระทบกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้
- (๑) ที่อยู่อาศัยประจำภูมิกน้ำท่วมขัง ตั้งแต่ ๑ วัน (๒๔ ชั่วโมง) แต่ไม่เกิน ๗ วัน และทรัพย์สินได้รับความเสียหาย
 - (๒) ที่อยู่อาศัยประจำภูมิกน้ำท่วมขัง เกินกว่า ๗ วันขึ้นไป

๓. ลักษณะที่อยู่อาศัยประจำจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์กรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ที่อยู่อาศัยที่มีทะเบียนบ้าน
- ๓.๒ บ้านเช่า ผู้เช่าเป็นผู้ได้รับเงินช่วยเหลือ ในกรณีบ้านพักอาศัย/บ้านเช่ามีหลายชั้น ให้ได้รับเงินช่วยเหลือเฉพาะชั้นที่น้ำท่วมถึงเท่านั้น
- ๓.๓ ที่อยู่อาศัยอื่น ๆ ซึ่งประสบภัย เช่น บ้านพักอาศัยอยู่เป็นประจำแต่ไม่มีทะเบียนบ้าน เป็นต้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบ้านพักที่หน่วยงานราชการจัดให้

๔. เงื่อนไขการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ดังนี้

- ๔.๑ ต้องเป็นบ้านที่อยู่อาศัยประจำในพื้นที่ที่ได้ประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยและหรือประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และ
- (๑) มีหนังสือรับรองผู้ประสบภัยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกให้ (ตาม พรบ.ป.ภ. ๒๕๕๐ ม. ๓๐) และ
 - (๒) ต้องผ่านการประชุมชมหมู่บ้านของแต่ละพื้นที่ประสบสาธารณภัย และ
 - (๓) ผ่านการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) สำหรับกรุงเทพมหานคร ต้องผ่านการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลจากสำนักงานเขตและกรุงเทพมหานคร
- ๔.๒ กรณีที่ประสบภัยหลายครั้ง ให้ได้รับความช่วยเหลือเพียงครั้งเดียว

๕. อัตราการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ ดังนี้

- ๕.๑ กรณีที่อยู่อาศัยประจำ ตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๒.๒ (๑) และข้อ ๒.๒ (๒) ที่อยู่อาศัยประจำอยู่ในพื้นที่น้ำท่วมขังตั้งแต่ ๑ วัน (๒๔ ชั่วโมง) แต่ไม่เกิน ๓๐ วัน ให้ความช่วยเหลือ คร่าวเรือนละ ๕,๐๐๐ บาท
- ๕.๒ กรณีที่อยู่อาศัยประจำ ตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๒.๒ (๒)
 - ๕.๒.๑ ที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่น้ำท่วมขัง ติดต่อกันเกินกว่า ๓๐ วัน แต่ไม่เกิน ๖๐ วัน ให้ความช่วยเหลือ คร่าวเรือนละ ๗,๐๐๐ บาท
 - ๕.๒.๒ ที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่น้ำท่วมขัง ติดต่อกันเกินกว่า ๖๐ วันขึ้นไป ให้ความช่วยเหลือ คร่าวเรือนละ ๙,๐๐๐ บาท

๖. หลักฐานในการขอรับการช่วยเหลือ

บัตรประจำตัวประชาชนและหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อไปนี้

๖.๑ สำเนาทะเบียนบ้าน กรณีเป็นบ้านพักอาศัยที่มีทะเบียนบ้านตามข้อ ๓.๑

๖.๒ สัญญาเช่าบ้าน หรือหนังสือรับรองการเช่าจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเป็นบ้านเช่าตามข้อ ๓.๒

๖.๓ กรณีเป็นที่อยู่อาศัยอื่น ๆ ตามข้อ ๓.๓ ให้กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น ร่วมกับผู้นำชุมชน ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและลงนามรับรองร่วมกันอย่างน้อย ๒ ใน ๓

๗. ขั้นตอนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการประชุมทางไกลก่อนเริ่มดำเนินการ

๗.๒ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกจังหวัด

๗.๓ ให้จังหวัดจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มดำเนินการ

๗.๔ ให้อำเภอแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบในแต่ละหมู่บ้าน โดยคณะทำงานประกอบด้วย ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่น ร่วมกับผู้นำชุมชน ดำเนินการสำรวจข้อมูลรายละเอียดของผู้ประสบภัยพิบัติที่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้คณะทำงานแจ้งผู้ประสบภัยที่ยังไม่ได้ลงทะเบียนพร้อมเพย์ (PromptPay) ด้วยการผูกบัญชีธนาคารกับเลขประจำตัวประชาชนไปลงทะเบียนบริการพร้อมเพย์ โดยผูกบัญชีธนาคารกับเลขประจำตัวประชาชนให้เรียบร้อยด้วย

๗.๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดพิมพ์รายชื่อหัวหน้าครอบครัวซึ่งเป็นผู้มีสิทธิรับเงิน ที่ได้สำรวจแล้วตามข้อ ๗.๔ พร้อมเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ลงในแบบฟอร์มที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดแล้ว จัดทำประชาคมร่วมกันของหมู่บ้าน ผู้บริหารท้องถิ่นลงนามรับรองข้อมูลในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกหนังสือรับรองผู้ประสบภัยตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ก่อนนำส่งอำเภอ

๗.๖ ให้อำเภอตรวจสอบข้อมูลรายละเอียดตามข้อ ๗.๕ ก่อนเสนอคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) ให้ความเห็นชอบ แล้วให้นายอำเภอลงนามรับรองความถูกต้องในหนังสือ นำส่งจังหวัด

๗.๗ ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) ให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามรับรองว่าเป็นผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี

๗.๘ จังหวัดตรวจสอบและยืนยันข้อมูล และจัดทำหนังสือนำส่งข้อมูลรายละเอียดจำนวนครัวเรือนที่ขอรับการช่วยเหลือ จัดส่งให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อส่งให้ธนาคารออมสินดำเนินการจ่ายเงินให้แล้วเสร็จโดยเร็วที่สุด ประกอบด้วย

๗.๘.๑ File Scan หนังสือนำส่งที่ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนาม

๗.๘.๒ ข้อมูลบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือให้ดำเนินการจัดส่งในรูปแบบ PDF File

ให้จัดส่งสำเนาให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน ๑ ชุด และให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เก็บรักษาข้อมูลรายละเอียดที่ได้รับจากอำเภอไว้ที่สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

๘. การจ่ายเงินของธนาคารออมสิน

ธนาคารออมสินจ่ายเงินให้แก่ผู้ประสบภัยที่มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือโดยตรง โดยการโอนเงินเข้าบัญชีผ่านระบบพร้อมเพย์ (PromptPay)

๙. แนวทางการปฏิบัติงานของจังหวัด

เนื่องจากสถานการณ์ภัยพิบัติในครั้งนี้ มีผลกระทบครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย เป็นกรณีพิเศษ ในครั้งนี้ เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้น ให้ผู้ประสบภัยสามารถนำไปใช้จ่ายในการดำรงชีวิตระหว่างที่กำลังฟื้นฟูสภาพความเสียหายในช่วงที่ยังไม่สามารถประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวได้ตามปกติ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความช่วยเหลือโดยเร็ว จึงให้จังหวัดดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

๙.๑ ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อมูลผู้ประสบอุทกภัย ประจำจังหวัด เพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังนี้

(๑) ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของข้อมูลรายชื่อครัวเรือน เร่งรัดการสำรวจ ตรวจสอบ โดยให้ทยอยส่งเป็นรายหมู่บ้าน รายตำบล รายอำเภอ ที่มีจำนวนครบถ้วน สมบูรณ์พร้อมที่จ่ายเงินได้ หากพบความผิดปกติประการใด ให้ดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายต่อไป

(๒) ให้เตรียมการกรณีราษฎรไม่มีรายชื่อในการรับเงิน ร้องเรียน พร้อมกับหาวิธีการพิสูจน์สิทธิไว้ให้พร้อม

๙.๒ ให้จังหวัดจัดตั้งคณะทำงานขึ้นเป็นการเฉพาะ ให้มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่มีปัญหาในการรับเงิน หรือร้องเรียนการไม่มีรายชื่อหรือกรณีอื่น ๆ โดยให้พยายามแก้ไขปัญหาลงให้ผู้ประสบภัยให้มากที่สุด

๙.๓ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัด กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด พร้อมแก้ไขปัญหที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประสบภัยพิบัติได้รับทราบและเข้าใจในเจตนาคช่วยเหลือของรัฐบาลในครั้งนี้

๙.๔ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้ดำเนินการช่วยเหลือเฉพาะกรณีอุทกภัยในครั้งนี้เท่านั้น ทั้งนี้ การดำเนินช่วยเหลือทุกขั้นตอนจะต้องแล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ